

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Fremme af de kulturelle og kreative sektorerers bidrag til vækst og beskæftigelse i EU

COM(2012) 537 final

(2013/C 198/06)

Ordfører: **Antonello PEZZINI**

Medordfører: **Nicola KONSTANTINOU**

Kommissionen besluttede den 19. december 2012 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

"Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget - Fremme af de kulturelle og kreative sektorerers bidrag til vækst og beskæftigelse i EU"

COM(537) 537 final.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Rådgivende Kommission for Industrielle Ændringer (CCMI), som vedtog sin udtalelse den 12. marts 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 489. plenarforsamling den 17.-18. april 2013, mødet den 17. april 2013, følgende udtalelse med 175 stemmer for, 2 imod og 3 hverken for eller imod:

1. Resumé og anbefalinger

1.1 ESØU er overbevist om, at kultur og kreativitet for Europa er

— fundamentet for de værdier, der udgør EU's identitet, og for EU's sociale markedsøkonomimodel,

— en succeskabende kombination, der kan sikre en økonomisk, social og produktiv udvikling af høj kvalitet på lokalt, regionalt, nationalt og europæisk niveau,

— nøglen til opnåelse af komparative fordele ved EU-merværdien inden for design, udvikling, produktion og forbrug af materielle og immaterielle goder,

— en afgørende faktor for fremme af konkurrenceevnen i alle økonomiske og sociale sektorer,

— en kilde til flere og bedre job med højt potentiale,

— et prestigefyldt og originalt internationalt "visitkort", som EU kan fremvise over for resten af verden.

1.2 På baggrund af de kulturelle og kreative sektorerers stigende betydning for udviklingen af EU's økonomi og internationale aktiviteter finder ESØU det nødvendigt at følge en strategi på mellemlangt sigt, der kan give de kulturelle og kreative sektorer

— en solid og velintegreret social dimension, som giver mulighed for at nydefinere og opkvalificere eksisterende faglige kompetencer, sikre rimelige arbejdsbetingelser og udvikle skjult potentiale. Strategien skal desuden være i stand til at:

— frigøre disse sektorerers fulde jobskabelsespotentiale og sikre beskæftigelse af høj kvalitet med beskyttelse af de grundlæggende rettigheder,

— nydefinere og opkvalificere eksisterende faglige kompetencer,

— mindske bureaukrati og administrative byrder for små og mellemstore virksomheder, mikrovirksomheder og selvstændige,

— støtte reorganiseringen og omstruktureringen med opkvalificeringsinitiativer i et gennemsigtigt forløb med oplysning og høring af arbejdstagerne og med fuld respekt for den enkeltes rettigheder og værdighed,

— fremme en struktureret social dialog for de kulturelle og kreative sektorer som helhed på europæisk og nationalt niveau samt på virksomhedsniveau,

— fastlægge en passende EU-lovramme, der kan sikre kulturel mangfoldighed og mange valgmuligheder, mindske de administrative byrder og lette mobiliteten inden for EU og på internationalt plan.

— En teknologisk dimension med kreativ merværdi, som beskytter de intellektuelle ejendomsrettigheder på det indre marked, men også på internationalt plan, fremmer forskning i nye teknologier og innovative produkt- og procesapplikationer, styrker de nye digitale processer og muligheder med et EU-kvalitetsmærke og sikrer udvikling af værdikæder gennem fælles distributionsnet og -systemer.

- En territorial dialog med civilsamfundet, der giver mulighed for en struktureret dialog på europæisk, nationalt og regionalt plan med de kulturelle og kreative sektorer og fremmer udviklingen af disse sektorer, som er vigtige for at puste nyt liv i og opkvalificere lokalområderne, de lokale kreative talenter, intellektuelle erhverv og beskæftigelsen.
- Et Kreativt og Kulturelt Europa med en international dimension i overensstemmelse med de internationale forpligtelser i UNESCO-konventionen om kulturel mangfoldighed, som kan udnytte nye forretningsmodeller, hvor designet er indbygget i værdikæden og alle aktører kan tilføre merværdi til produkter og procedurer, der er genkendelige som Europas ypperste produkter på de globale markeder, og som beskytter alle varer mod piratkopiering og varemærkeforfalskning med fleksible, tilgængelige og effektive instrumenter.
- En finansiel dimension og adgang til banklån med henblik på at støtte sektorens initiativer på de interne og internationale markeder (bl.a. gennem skatteincitamenter, skattefradrag og ophævelse af dobbeltbeskatning) og tilvejebringe instrumenter, der er tilpasset sektorens karakteristika i forbindelse med adgang til banklån, især hvad angår garantiordninger beregnet på mikrovirksomheder og projekter af immateriel karakter.

1.3 EØSU opfordrer Kommissionen til at foretage en detaljeret gennemgang af EU-rettens anvendelse på de kulturelle og kreative sektorer, især konkurrencepolitikens relevante regler, de intellektuelle ejendomsrettigheder og arbejdsretten samt beskyttelsen af bestemmelser i internationale aftaler, som EU har indgået med tredjelande.

1.4 EØSU foreslår Kommissionen at undersøge muligheden for at organisere et udvidet forum med deltagelse af kreative og kulturelle interessenter for bedre (bl.a. gennem et deltagelsesbaseret fremsyn) at kunne identificere alle områdets aktører. Desuden foreslår udvalget, at Kommissionen opstiller hovedpunkter i en strategisk handlingsplan på mellemlangt sigt, der skal sætte skub i væksten og den kvalitative jobskabelse. Handlingsplanen bør baseres på en tværgående strategi på lokalt, regionalt og europæisk plan og aktivt inddrage medlemsstaterne, de regionale og lokale myndigheder, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet.

1.5 EØSU opfordrer til, at der straks iværksættes særlige initiativer til bekæmpelse af usikre former for beskæftigelse i de kulturelle og kreative sektorer for at sikre alle arbejdstagere i sektoren rimelige arbejdsvilkår, især når der er tale om selvstændigt eller uregelmæssigt arbejde, der udføres af underleverandører, navnlig på freelancebasis. Alle bør sikres lige og sikker adgang til de digitale netværk.

1.6 EØSU gør Kommissionen opmærksom på, at der er behov for at tilpasse regelsættet til de særlige forhold i de kulturelle og kreative sektorer, bl.a. inden for intellektuel ejendomsret, administrativ og skattemæssig forenkling samt lige momsbehandling af trykt og digital kommunikation, især for sektorens små virksomheder.

1.7 EØSU mener, at man bør benytte sig af borgernes Europaår til at overveje etablering af strukturer for dialog med civilsamfundet med borgerne i centrum.

2. De kulturelle og kreative sektorer i Europa

2.1 De kulturelle og kreative sektorer er en væsentlig strategisk ressource for Europa. Europas dygtighed og konkurrenceevne på dette felt er resultatet af den samlede indsats fra kunstnere, forfattere, designere, fagfolk og iværksættere, dvs. mennesker med traditionelle og nyskabende evner samt formelle og uformelle kompetencer, som bør bevares, fremmes og udvikles.

2.2 EØSU har tidligere understreget, at "De europæiske kulturelle og kreative industrier (KKI), som anerkendes af EU-2020-strategien, spiller en central rolle for væksten, konkurrenceevnen og Den Europæiske Unions og dens borgeres fremtid. [...] Endvidere skaber de komparative fordele, som ikke kan reproducere andre steder, og de er drivkræfter for den lokale udvikling og de industrielle ændringer" (1).

2.3 Ifølge definitionerne i grønbogen af 2012 (2) er de kulturelle industrier "de industrier, der producerer og distribuerer varer eller tjenesteydelser, som, når de udvikles, anses for at have en særlig kvalitet, anvendelse eller bestemmelse, der repræsenterer eller overleverer kulturelle udtryksformer, uafhængigt af den kommercielle værdi de måtte have" – i overensstemmelse med Unescos konvention af 2005 (3) – og de kreative industrier er "de industrier, der bruger kultur som råmateriale og har en kulturel dimension, selvom deres produkt hovedsageligt er funktionelt. De omfatter arkitektur og design, som integrerer kreative elementer i større processer, såvel som subsektorer som grafisk design, modedesign eller reklamevirksomhed."

2.4 Afgrænsningen af de områder, der indgår i den kulturelle sektor og/eller den kreative sektor, er stadig uklar (4) og gør det vanskeligt at fastslå, hvor meget de rent faktisk bidrager til udviklingen af bruttonationalproduktet og beskæftigelsen.

2.5 I forslaget til rammeprogrammet "Et Kreativt Europa" (5), som EØSU har afgivet udtalelse (6) om, defineres kulturelle og kreative sektorer i artikel 2 således: "alle sektorer, hvis aktiviteter er baseret på kulturelle værdier og/eller kunstneriske og kreative udtryksformer, hvad enten disse aktiviteter er markeds- eller ikke-markedsorienterede, og uanset hvilken type struktur der gennemfører dem". Heri bør eksplicit medtages forlagsvirksomhed og den grafiske industri samt den trykte og digitale presse.

(1) EUT C 051 af 17.2.2011 s. 43-49.

(2) COM(2010) 183 final.

(3) Se: http://portal.unesco.org/culture/en/ev.php-URL_ID=33232&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html.

(4) *European Statistical System Network on Culture ESSnet-Culture - Final Report 10/2012.*

(5) COM(2011) 785 final.

(6) EUT C 181 af 21.6.2012, s. 35-39.

2.6 I 2008 tegnede disse sektorer sig for 4,5 % af EU's samlede BNP, og de beskæftigede omkring 3,8 % af arbejdsstyrken, dvs. over 8,5 mio. mennesker (7).

2.7 Europa-Parlamentet er enigt i ovennævnte afgrænsning, men tilføjer udtrykkeligt: museer og mode.

2.8 Selv om de kulturelle og kreative sektorer tegner sig for en meget betydelig – og stigende – del af den europæiske økonomiske produktion med en stor beskæftigelsesmæssig (8) effekt, giver de mange forskellige definitioner af sektoren (lige fra WIPO's og OECD's over UNCTAD's og UNESCO's til Euro-parådets) ikke mulighed for at handle på et sikkert grundlag og ud fra sammenlignelige internationale statistikker: for EU's vedkommende varierer tallene for sektorens andel af BNP fra 2,6 % (Grønbogen), 3,3 % (Programmet "Et Kreativt Europa"), 4,5 % (9) til 6,5 % (Europarådet), og tallet for beskæftigelsen varierer fra over 5 millioner til 8,5 (10) og endda næsten 18 millioner (11)!

2.9 Den brogede karakter af Europas kulturindustri og kreative industrier afspejles i sektorens struktur, idet 80 % af produktionsuniverset udgøres af små og mellemstore virksomheder og mikrovirksomheder. De store virksomheder udgør under 1 %, men giver arbejde til over 40 % af de beskæftigede (12).

2.10 Dette særtræk ved de kulturelle og kreative sektorer i Europa giver problemer på mange fronter, såsom opbygning af kompetencer og adgang til finansiering, fremme af nye forretningsmodeller og beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, vanskeligheder med adgangen til de internationale markeder og forbedring af forbindelserne med andre sektorer for ikke at tale om vanskelighederne i forbindelse med gensidig anerkendelse af kvalifikationer (formelle og uformelle osv.) (13).

2.11 I Europa har de sektorer, som udgør den ikke-industrielle kerne, dvs. de visuelle kunstarter, scenekunsten og den historiske og kunstneriske arv, ofte bevaret en stor strategisk betydning, mens det i USA først og fremmest er de meget markedsorienterede industrisektorer, som har stor strategisk betydning.

2.12 Den amerikanske model er et naturligt referencepunkt for de lande, hvor der især sættes på at opbygge et system for kulturel produktion, som ikke er videre afhængigt af offentlig støtte og meget profitorienteret.

2.13 Japan har en førerposition ikke kun i asiatisk sammenhæng, idet landet over tid har udviklet såvel ældgamle og meget specielle produktionsformer som nye og originale former for kulturindustri, der henvender sig til et meget stort publikum og sigter mod at behage markedet.

(7) Se også rapporten fra TERA Consultants, 2010, og 2010-rapporten om EU's konkurrenceevne, COM(2010) 614 final.

(8) Ifølge Eurostat har de kulturelle og kreative sektorer i perioden mellem 2008 og 2011 udvist en større evne til at komme på fode igen end EU's økonomi som helhed.

(9) TERA Consultants, 2010.

(10) TERA Consultants, 2010.

(11) Jf. 2006 Report – "The Cultural Economy of Europe" (CEOE).

(12) Jf. *The study on the entrepreneurial dimension of cultural and creative industries*.

(13) EUT C 175 af 28.7.2009 s. 63-72.

2.14 I Kina gøres der i disse år en enorm indsats for at investere i infrastrukturen på kulturområdet under anvendelse af en målrettet strategi, der bevidst gør det vanskeligt for det amerikanske kulturelle indhold at trænge ind på markedet, og med en markant interesse for de europæiske organisationsmodeller og det offentliges rolle i udformningen af og støtten til de lokale kulturelle systemer.

2.15 I Indien er det filmindustrien, som har haft den kraftigste udvikling med en enestående vækst i omsætningen, om end med produktioner, som er stærkt forankrede i den traditionelle indiske kultur og dermed ikke så interessante for et publikum, der er fremmed for denne kultur.

2.16 Latinamerika er i dag omdrejningspunktet for en voldsom vækst i de lokale kulturindustrier, blandt andet takket være den spanske kulturs indflydelse i USA og Mexicos hastige økonomiske og demografiske vækst, mens Brasilien er inde i en bemærkelsesværdig kulturel opblomstringstid ikke kun inden for musikken. På den anden side af Atlanten er Afrika ved at forme sin egen originale kulturelle sjæl, som også bærer præg af de mange forbindelser med kulturelle kredse over hele Europa: interaktionen mellem de to kontinenter og kunstuddannelserne kan lære os meget om dagliglivet og den globale kultur i en region og dermed nedbryde de barrierer, som forhindrer samarbejde.

2.17 EØSU har altid slået på, at det er vigtigt at iværksætte en strategi med det mål at udfolde potentialet inden for kulturen og de kreative erhverv i Europa fuldt ud for at stimulere beskæftigelse og vækst: allerede i 2004 pegede EØSU i en udtalelse udarbejdet på anmodning af kommissær Viviane Reding på problemerne i kultursektoren og den kreative sektor (14). Disse synspunkter er senere blevet understreget og uddybet i en lang række udtalelser (15).

2.18 Europa indtager en klar førerposition på verdensplan mht. eksport af den kreative industris produkter. For at bevare denne position må vi investere i disse sektorer kapacitet til at operere uden for de nationale grænser. Dette har Rådet givet udtryk for den 12. maj 2009 og Parlamentet i sin beslutning af 12. maj 2011.

3. Generelle bemærkninger

3.1 Udvalget er sig bevidst, at Europas dygtighed og konkurrenceevne inden for de kulturelle og kreative sektorer er resultatet af den samlede indsats fra udøvende og skabende kunstnere, forfattere og fagfolk samt iværksættere og mennesker med traditionelle og nyskabende evner samt formelle og uformelle kompetencer, som bør bevares, fremmes og udvikles.

(14) EUT C 108 af 30.4.2004, s. 68-77.

(15) Udtalelser: EUT C 181 af 21.6.2012, s. 35-39; EUT C 228 af 22.9.2009, s. 52-55; EUT C 132 af 3.5.2011, s. 39-46; EUT C 68 af 6.3.2012, s. 28-34; EUT C 48 af 15.2.2011, s. 45-50; EUT C 27 af 3.2.2009, s. 119-122; EUT C 51 af 17.2.2011, s. 43-49; EUT C 112 af 30.4.2004, s. 57-59; EUT C 110 af 9.5.2006, s. 34-38; EUT C 248 af 25.8.2011, s. 144-148; EUT C 229 af 31.7.2012, s. 1-6; EUT C 255 af 14.10.2005, s. 39-43; EUT C 117 af 30.4.2004, s. 49-51; EUT C 228 af 22.9.2009, s. 100-102; EUT C 77 af 31.3.2009, s. 63-68.

3.2 EØSU er overbevist om, at kultur og kreativitet er nøgleelementer i selve Unionens identitet og dens eksistensberettigelse, i en mangfoldighed af forskellige udtryksformer: forenet i mangfoldighed på det kreative og kulturelle område, som bør gennemsyre udviklingen af en europæisk videnbaseret økonomi.

3.3 For at respektere og fremme Europas kulturelle identitet og sikre de kulturelle og kreative sektorer fulde levedygtighed må EU's foranstaltninger for disse sektorer gennemføres med respekt for den europæiske sociale model, de demokratiske principper og miljøstandarderne.

3.4 Af de talrige undersøgelser, der er foretaget på europæisk og nationalt plan, er det indlysende, at de kulturelle og kreative sektorer står over for udfordringer, som er fælles for dem alle, nemlig:

- et meget fragmenteret europæisk marked,
- en virksomhedsstruktur, hvor 80 % af virksomhederne er SMV'er og mikrovirksomheder,
- en stigende indflydelse på produktions- og distributionsprocesserne i kraft af digitaliseringen og udbredelsen af nye teknologier,
- en hastigt fremadskridende globalisering, hvor der hele tiden dukker nye aktører og nye konkurrenter op,
- kompetencer, der hurtigt forældes, kombineret med stadig skiftende nye behov,
- mangler i beskyttelsen af de intellektuelle ejendomsrettigheder, især på internationalt plan,
- vanskelig adgang til finansiering og investeringer i teknologisk innovation,
- mangelfuld indsamling af data,
- mangel på en entydig og internationalt anerkendt definition af de pågældende sektorer med specificering af undersektorerne,
- behov for større krydsbefrugtning mellem de kreative og kulturelle kredse og den teknologiske innovation,
- behov for at udvikle partnerskaber mellem undervisnings- og uddannelsessektoren, virksomhederne og de kreative og kulturelle aktiviteter,
- højnelse af kvalitetsniveauerne og karrieremulighederne gennem anerkendelse af den "kreative værdi" i værdikæden,
- bekæmpelse af social dumping i de kreative og kulturelle sektorer.

3.5 Ifølge EØSU kræver den kulturelle og kreative sektors betydning og kompleksitet en sammenhængende strategisk plan på EU-niveau, som dækker et meget længere tidsrum,

med detaljerede nationale og regionale arbejdsprogrammer samt kvantificerbare og verificerbare mål baseret på en køreplan, som Kommissionen og Parlamentet følger op på og som fastlægger bidrag og ansvarsområder på de forskellige handlingsniveauer: lokalt, regionalt, nationalt og EU.

3.6 Udvalget beder derfor Kommissionen om at udarbejde en ny koordineret strategi på mellemlangt sigt ud fra en deltagelsesbaseret og fælles vision for tiden indtil 2020, som fuldt ud tager hensyn til de kulturelle og kreative sektorer særtræk og skaber nogle faste rammer, som er nødvendige for at tiltrække innovative investeringer i disse sektorer og for at udvikle kvalificerede menneskelige ressourcer.

3.7 Endvidere må en sådan strategi nødvendigvis tage højde for, at de kulturelle og kreative sektorer normalt har en uforholdsmæssig stor andel af atypisk beskæftigede, især uregelmæssig beskæftigelse, med mange midlertidigt ansatte freelancearbejdere, et meget stort antal selvstændige erhvervsdrivende og mikrovirksomheder, som ofte er enmandsvirksomheder, samt en meget stor gruppe af SMV'er med under 10 ansatte⁽¹⁶⁾. Sektorens beskæftigede har således i mange tilfælde en uregelmæssig lønindkomst og sommetider ligger den tæt ved eller under fattigdomsgrænsen.

3.8 Mange arbejdstagere har vanskelige arbejdsforhold uden ret til social mindstebeskyttelse. Især er de kvindelige arbejdstagere, som udgør en stor procentdel af arbejdsstyrken i sektoren, udsat for større diskrimination, især mht. ansættelses- og arbejdsforhold, idet der er store løn- og indkomstforskelle.

3.9 Sektoren har et relativt stort antal selvstændige erhvervsdrivende. Denne kategori kan som regel opdeles i to diametrale modsætninger: en gruppe bestående af højt kvalificerede fagfolk med stor erfaring og en stærk position på markedet; den anden gruppe udgøres af selvstændige erhvervsdrivende, hvis status som selvstændig kun har til formål at udføre lavt betalte arbejdsopgaver for at reducere kundens administrative og finansielle byrder. ILO har for længst advaret mod de mulige misbrug i denne sektor⁽¹⁷⁾.

3.9.1 Det er også sandt, at den økonomiske krise har ramt de kulturelle og kreative sektorer som helhed gennem hidtil usete besparelser og nedskæringer i den offentlige støtte til kulturen i hele Europa.

3.10 Ifølge EØSU bør de foranstaltninger, som udvalget har peget på i sine udtalelser om, hvorledes man kan foregribe omstruktureringsprocesserne⁽¹⁸⁾, også tages i anvendelse inden for de kulturelle og kreative sektorer. Teknologierne og forretningsmodellerne i de kulturelle og kreative sektorer ændrer sig hastigt, og mange store virksomheder er ved at omstrukturere produktionen i lyset af digitaliseringen af den skrevne presse, nedsættelsen af den offentlige støtte, sammenlægninger og fusioner.

⁽¹⁶⁾ I de kulturelle sektorer i UE-27 er 25 % af de beskæftigede midlertidigt ansatte mod 19 % for hele arbejdsstyrkens vedkommende. Dobbelt så mange arbejder hjemme (26 %) set i forhold til den samlede arbejdsstyrke. Antallet af personer, som har mere end én arbejdsplads, er også højere i den kulturelle sektor (6 %) set i forhold til hele arbejdsstyrken (4 %). Jf. *Cultural Statistics, Eurostat pocketbooks*, udgave 2011.

⁽¹⁷⁾ Jf. udtalelse CESE "Misbrug af statussen som selvstændig erhvervsdrivende", EUT C 161 af 06.06.2013.

⁽¹⁸⁾ EUT C 299 af 4.10.2012, s. 54–59.

3.11 Disse ændringer har direkte indvirkning på arbejdstagerne i de kulturelle og kreative sektorer, som ofte giver sig udslag i afskedigelser, lønpres, førtidspension, større anvendelse af midlertidig ansættelse, forringelse af arbejdsvilkårene og mere stress, forkortelse af arbejdskontrakternes varighed samt mangel på information og høring af arbejdstagerne.

3.12 For at sikre Unionens kulturelle mangfoldighed og rigdom bør man efter udvalgets mening undgå for stor koncentration, såvel i produktionsmiljøet som i distributionsleddet. EØSU foreslår, at man først og fremmest satser på digitale netværk og metadistrikter, som giver mulighed for at nå en kritisk investeringsmasse, styrke forskningen og den internationale gennemslagskraft, således at beskæftigelsen kan opretholdes.

3.13 Ligeledes er det efter EØSU's mening nødvendigt at udfolde fælles bestræbelser på EU- og nationalt plan for at støtte uddannelses- og efteruddannelsesprogrammer for nye og opdaterede jobprofiler med initiativer vedrørende livslang læring for at tage hensyn til de igangværende ændringer i sektoren og for at udvikle kompetencer og ekspertise, som løbende ajourføres. Det er nødvendigt at sætte skub i investeringerne i moderniseringen af uddannelsessystemerne for de udøvende og skabende kunstnere og arbejdstagerne i de kulturelle og kreative sektorer for at bevare den fremtrædende plads, som EU i dag indtager, og opfylde Europa 2020-målene.

3.13.1 Foranstaltninger af denne art er endnu mere hastende i dag på grund af de dybtgående ændringer som følge af den skærpede konkurrence på verdensplan, som også finder sted inden for de intellektuelle erhverv, hvilket gør det nødvendigt til stadighed at udvikle nye koncepter og arbejdsmetoder til løsning af arbejdsopgaver, som kræver stor videnkoncentration, såsom europæiske videnbaserede virksomheder.

3.14 Som Kommissionen selv understreger, bør "finansielle institutioner (...) øge deres kendskab til det økonomiske potentiale i disse sektorer og udvikle deres evne til at vurdere virksomheder, som er baseret på immaterielle aktiver", og dette bør i første række gælde rammerne for EU's budget for 2014-2020, for det er nødvendigt at eliminere den nuværende usikkerhed, hvilket Erasmus er et typisk eksempel på, og omforme EU's programmer og policyinstrumenter (strukturfonde, EIB, EIF osv.) for at medtage og begunstige ikke-teknologisk innovation og de kulturelle og kreative sektorer konkurrencedygtige internationale projekter.

3.15 Ved udarbejdelsen af den fremtidige samholdspolitik, der vil gælde fra 2014, bør man bygge på erfaringer fra projekter og undersøgelser for at udarbejde instrumenter, som kan frigøre kultursfærens fulde potentiale og især potentialet i de kreative brancher. Efter EØSU's mening bør den kulturelle og kreative sektor indarbejdes i integrerede regionale eller lokale udviklingsstrategier i samarbejde med de offentlige myndigheder og fremtrædende repræsentanter for det organiserede civilsamfund.

3.16 Der er brug for EU-rammer, som fremmer mobilitet for udøvende og skabende kunstnere, deres værker, tjenester og distributionssystemer med gensidig anerkendelse af kvalifikationer og anvendelse af avancerede uddannelsesmetoder inden for og uden for det europæiske kulturelle og kreative rum, som fører de anbefalinger, som Kommissionens ekspertgruppe om kunstneres mobilitet har udarbejdet om emnet, ud i livet⁽¹⁹⁾.

3.17 EØSU understreger, at kulturindustrien og de kreative industrier bidrager til at stimulere en omlægning af lokale økonomier ved at fremme ny økonomisk aktivitet, skabe nye og varige arbejdspladser⁽²⁰⁾ og gøre europæiske regioner og byer mere attraktive som beskrevet i undersøgelsen "The rise of the creative class"⁽²¹⁾.

3.18 Et centralt element i en reelt ny strategi for kulturindustrien og de kreative industrier bør efter EØSU's mening være en EU-handlingsplan "Creative Europe Open to the World-CEOW" for at sikre tilstedeværelsen af kunstnere, kulturindustri og kreative industrier, især SMV'er, på vigtige internationale markeder gennem indførelse af specifikke ordninger og fremme af handelen med tredjelande og ved at opnå enighed om præcise og bindende bestemmelser i EU's bilaterale og multilaterale aftaler.

4. Særlige bemærkninger

4.1 Fremme af de rette reguleringsmæssige rammer

4.1.1 Medlemsstaterne og Kommissionen bør – med fuld deltagelse og inddragelse af arbejdsmarkedets parter – vedtage specifikke lovgivningsmæssige foranstaltninger, som er tilpasset de kulturelle og kreative sektorer særligt og som indeholder egnede konkurrenceregler for at undgå for stor markedskoncentration og bevare den kulturelle mangfoldighed, mange valgmuligheder for forbrugerne og mange forskellige virksomhedsformer.

4.1.2 Medlemsstaterne bør mindske de administrative byrder, som tynger især de kreative og kulturelle SMV'er og de selvstændige erhvervsdrivende, ved at forenkle procedurerne for levering af tjenesteydelser og fremme mobilitet for tjenester, kunstnere og kulturarbejdere.

4.2 Adgang til finansiering, finansiel støtte fra EU og offentlig-privat partnerskab

4.2.1 De kulturelle og kreative sektorer er – også når de hovedsageligt er markedsorienterede – altid frugten af kreative enkeltpersoner, forfattere, udøvende kunstnere, skuespillere og fortolkere, som har brug for en enkel adgang til finansiering og kredit: det er af fundamental betydning, at den finansielle støtte til de kulturelle og kreative sektorer knyttes sammen med skabelsen og opretholdelsen af gode arbejdsforhold for alle kategorier af arbejdstagere, også økonomisk set.

⁽¹⁹⁾ Jf. http://ec.europa.eu/culture/documents/moc_final_report_en.pdf.

⁽²⁰⁾ Se initiativ for ungdomsbeskæftigelse, EU-topmøde, 8.2.2013.

⁽²¹⁾ Richard Florida, amerikansk ekspert i byudvikling.

4.2.2 Det er derfor vigtigt at skabe et skattemiljø, som støtter SMV'ernes og de selvstændige erhvervsdrivendes udvikling, med fritagelse for dobbeltbeskatning i tilfælde af grænseoverskridende og tværnational mobilitet samt passende socialsikringsordninger.

4.2.3 EU og medlemsstaterne bør tilskynde til samarbejde mellem den offentlige og den private sektor for at sikre de kulturelle og kreative sektorer levedygtighed og fremme kulturel mangfoldighed inden for varer og tjenesteydelser.

4.2.4 EU og medlemsstaterne bør understøtte "benchmarkmekanismer" for forskellige former for lånegaranti, lån, investering og eksportfremme for at gøre betingelserne for adgang til privat finansiering mere smidige for kreative og kulturelle projekter og for at fremme kontakten mellem ikke-kommercielle sektorer, som ofte får offentlig støtte, og mere forretningsorienterede sektorer såsom design, mode eller reklamevirksomhed.

4.2.4.1 EØSU anbefaler, at der udarbejdes:

— en oversigt over de vigtigste EU-tiltag for de kulturelle og kreative sektorer i de sidste tre år

— en status over specifikke finansieringer af de kulturelle og kreative sektorer i de sidste tre år

— en opgørelse af de opnåede resultater af anvendelsen af den åbne koordineringsmetode på de kulturelle og kreative sektorer.

4.3 *Kreativ og kulturel iværksættervirksomhed og forretningsmodeller*

4.3.1 Udviklingen af nye forretningsmodeller kræver, at man accepterer nye former for digitalisering, *remix*, *mashing* og *sampling* – dvs. muligheden for at bruge en digital multimediefil indeholdende et af følgende elementer eller dem alle: tekst, grafik, lyd, video og animation hidrørende fra eksisterende kilder for at skabe et nyt afledt produkt eller et *sample*.

4.3.2 Modellen "*creativity for social quality*" omfatter kultur, lokalområde og samfund i "kreative områder", hvor der arbejdes på at mobilisere viden og udbrede anvendelsen af designeren som mellemed eller formidler af grænsefladeprocesser mellem udvikling, teknologi og produktion.

4.3.3 For EØSU er det absolut nødvendigt at benytte nye forretningsmodeller, hvor designet er indbygget i værdikæden, og alle aktører kan tilføre merværdi til produkter og procedurer, der er genkendelige som Europas ypperste produkter på de globale markeder.

4.3.4 Efter EØSU's mening er det også vigtigt at tilskynde til grænseoverskridende og tværnational mobilitet og gøre EU mere attraktiv for fagligt dygtige og talentfulde mennesker samt fremme overførsel af viden, udveksling af erfaringer og iværksætterfærdigheder samt netværks- og klyngedannelse mellem de forskellige aktører i EU og de forskellige erhvervssektorer på EU's område.

Bruxelles, den 17. april 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg